

Abonnement pour un an

300 piastres

Edition spéciale 500 ptrs.

Adresse:

"IDJTIHAD," Constantinople

Téléph. St. 865

XXII ème ANNÉE

1926 15Septembre-No212

الاجتهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکھی [۲۴ نسخہ]

تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون

۳ ، اعلا کاغدا یسی ۵ لیرادر .

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتهاد ٹھوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی ایکینچی سنہ

نومرو ۲۱۲ - ۱۵ ایلول ۹۲۶

تیا ترو دن بکله دکلمیز

اولجه

فرانسه ادبیاتنده صوک زمانلرده کشمهم رولی اویتایان اثرلر
تیا ترولردر ؛ تیا ترولر ، اسکیدن اولدینی کی بروقه تی تشریح
ایده رک ، اونی تیا ترو شکله کوره تنظیم ایتدکن صوکرابر
نیجه به باغلامق دکلدر . فرانسه ده صوک سنه لر اک بویوک
تیا ترولرده تمثیل ایدیلن پیه سله ، بر ته زک مدافعه سنه حصر
ایدلمش اثرلردر . اونلردن یخنیه ه کس بویوک بردقت وعلاقه
ایله ربط ایدن خارق العاده وقایع بکلمک دوغرو دکلدر .
فرانسه ده کی بر چوق محررلر ، کندی ته زلر نی اکایی واسطه مدافعه نک
تیا ترو اولدیغنه قناعت کتیره رک ، تامیله بر فکرک مدافعه سنه
اوغراشان اثرلر وجوده کتیره مه به باشلادیلر .. غریب دکلیدرکه
فرانسه ده ده بو اثرلره قارشى خلقک رغبتی هپسندن فضله اولدی ..
پول ژره الدینک ، هاتری برنشتاینک صوک یازدینی اثرلر ، بر
تیا ترو دن زیاده بر اثر فلسفی واجتماعیدر .

ذاتاً تیا ترویی بر منفد کوزیله تدقیق ایده جک اولورسه ق
اوچ اساس بولورز : اثر ، عمل و تماشا ایده لر .. اثرک رغبت
بولماسی ایچون ایکنجی و اوچنجی اساسلره اهمیت ویرمه لیدر .
اثری مملک بویوک بر قدرتله تمثیل ایتمه سی مشروط اولدینی کی ،
او اثرکده علاقه او یاندیراجق بر محیطده تمثیل اولونماسی برنجی
شرطدر . یوکسه ک بر روحله سنه لرجه چالیشان ، بر چوق
اثرلر براقه ق اولن بویوک بر فیلسوف پول سوریتو ، صنعته
دائر یازدینی بر اثرده دیورک : « بر صنعتک قیمتی ، خلق
اوزرنده بر اقدینی تأثیر ایله اولجوله جک اولورسه ، تماشا ناک ایلمک
صنی اشغال ایتمه سی ایجاب ایدر . اونک هر روح اوزرینه
یایدینی تأثیری نه بر شعر ونه ده بر رومان یاباماز » موباسان
پیه ر وثران اسمنده کی روماننک مقدمه سنده بر قارئک بر محرردن
نه ایسته دیکنی کوزله بر لسانله ایضاح ایتشدی :

« بنی تسلیه ایت .. بنی اکندیر .. هیجان ویر .. خیاله
دالیر .. بنی هم کولدر ، همده آغلات .. بنی دوشوندور ..
حالبوکه بر تیا ترو صالوننی دولیران خلق پیه س محرردن یالکز
بر شی ایسته ر : « بنی یاشات ... » ذاتا هانکی پیه س خلقک
روحنه یاقلاشه بیلیر ، اوکا کندی حیاته مشابه بر کوشه جک
کوستره بیلیرسه ، او پیه س خلقک مالی اولور ...

ایشته بونک ایچوندرکه فرانسه ده تیا ترو مؤلفلری ، هر سنه
باشلا به جقلری اثرلردن اول ، خلقک روحنده کی ده کیشکلری ،
تایلرلری ، آرزولری تدقیق ایدر لر و اوندن صوکر اثرلرینی
خاضرلارلر .. بالطبع بو قادر این بر تدقیق نیجه سنده آله
ایدیلن اثرلر ، خلق طرفندن سه ویلیور ، استفاده ایدیلور .
او اثرلر ، اوزرندن سنه لر کچدکن صوکر ، ماضینک طاتی
بر خاطره سی کی ینه عینی ذوق ، ینه عینی آرزو ایله سییر
ایدیلور . قومه دی فرانسه ز پول ژره الدینک « روبروماریان »
اسمنده کی بر اثرینی تمثیل ایدیور . بو اثرده بر عائله ناک
آراسنده کچه بیله جک هر شکلی تمثیل ایدیور . جان صیقیجی
خسته لقلر ، کوچک مناقشه لر ، خفیف منازعه لر ، افلاس ،

اولجه کوزله دمده نه شن قیزلر آشمیدی ،
قلبنده یانان هر برینک عشق آشمیدی .
کونلر کهرک صاچلریم آچدیغه بیاضلر ،
بندن هپ اوزاقلاشدی او خائن یارمازلر .
کوکلم ! سن او قیزلرده کی خائلیکه باق که ؛
برلکده کوزله کونلریم کچه دی صانکی ..
وصلت یاشادیم قاچ کچه بن فلسفه سیله ،
صولدم او حرارتیلرک کل نفسیله !
حالا شو باشم شاهقه لردن ده دومانی ،
کوکله طبعته کی هر حسنه نشانی ،
لاکن او سعادتیلرک خزن آغلار ،
بر خاطره دن باشقه کوکلرده نه ییم وار ؛
قلیم قانایان بر یاردن چوق آجی صیزلار ،
زیرا : او کناهکار ، او وفا دوشمانی قیزلر ،
قلبنده یانان هر برینک عشق آشمیدی ،
آیواء ، او آتش اولدی صوغوق کول کیی شیمیدی !

جناب محی الدین

قالین بولوطلرک ارقه سنده کیزلش اولان آکی ، بوسوزی دایما
خاطر لاته جق بر شاهد کی اورتوسنک آلتندن صیریلش ، عشقک
اک ذوقی دقیقه لرینی یاشایان بو سه وکیلره باقیوردی .

*
**

آردن سنه لر کچمشدی . ارکک اونوتولمش ، قادین اورته لقدن
قایب اولمشدی .. متروک برقلی تدای ایتک ایسته یین ارکک ، کندی
قلبی عشقک مغلوبیت اولقری آلتنده یارالانش ، خیر یالاتمشدی ...
بر کیجه اسکی خاطره یی یاشاتق ایچون ایلمک بولوشدقلری کوشه به
کلدی . اوراسی ینه قاراکلقدی . آکی قالین بولوطلر آلتنده و کیجه کی
کی چیر پینیوردی . اوزاقده بر قارالتی کورمشدی .. بر آزردها
یاقلاشجه شو سوزلرک سویله نیل یکنی دویدی :

— سنی اونوتیه جغم

ارکک بوسوزک اوزرینه بوتون وجودینک تیره دیکنی حس
ایتدی . آکی بولوطلرک آراسندن چیقمش ، یکی سودازده دلری
قاراکلقدن قورتارمشدی .. ارکک ، قادینک بر قاچ سنه اول کندی
قوجاغنده ده عینی وعدی یابان قادین اولدیغنی فرق ایتمشدی ..
ارکک اورادن حیزله ایلرلرکن ، آکی عشقک اک آجی مغلوبیتنه
شاهد اولان بوزوالی به باقیور و مسترزی تسملره سلامایوردی ...
حیات و طبیعت دایما طاش بورکایلرک وفاکار آرقاداشلریدر .

یقه جق : ۳۰ اغستوس ۱۹۲۶

ملکمت سوتی

شعر

کلر

په روتی په

پاراسزاق ، فلاکت هې صحنه ده یاشیور . فکله هیچ برسانک
آراسنده کوچوک بر شدت ، فضله بر حدت اوقویمبور . بر
عائله ناک بوتون بو فلاکتلره ، سعادتلر کی بویون اکړک ،
سعاده یکیدن فاووشمق ایچون آله بیله جکی طور وحرکت فرانسر
صحنه سنده کوزل بر نمونه اوله رق یاشور .. فرانسر صحنه سی ،
خلقه شو نقطه بی اثبات اییدیورکه ، صحنه ده اولدینی کی حیات دده
سعادت وفلاکتلری بویوک بر صفوق قاذیلقله فارشیلا بیلین
اسانلر ، حیاتک چتین دنیلین یولارینی قولایلاشیدیره بیلیر .
ذاتاً تیاتر حیاتی آکلاتق ودها زیاده ، دهاقوتله باشا نه بیلیمک
ایچون چالیشیورمی ؟

انقلابلری تماملاییلین ، بو دویغولری هر روحه آشیلامه به
موفق اولان اک مهم عاملردن بری تیاترودر .. تیاترونک
استفاده لی شکلی دوشونمک هر مؤلف ، هر متقد وهر مثل
ایچون شرطدر .. فرانسه تیاتروسندنه کی صوک ادبی وفلسفی
پیه سله حقیقه شو کوچوک خلاصه بی بابارکن ، تورک په سرده
اهال ایکیلین بو صنعت شعبه سنی خاطر لاق ایستبورز . . .
« دارالبدايع » اسمی آلتنده سوله لجه فعالیت کورودن
تیاترومزه ، تیاترودن ایده بیله جکیم استفاده بی ویره بیلین
چاچ اثری واردر ؟ .. برقچ اسمی استنبا ایده جک اولورسه ق ،
کوریرز که تیاترو اثرلری آدپته علتندن قورتولامیان وودویلردن
عبارتدر . . خلق تیاتروده یالکیز کولوب آغلامالیدر . عینی
زمانده دوشونه بیله لیدر . ذاتاً تیاترو ، خلقی دوشوندیره بیلدیکی
زمان وظیفه سنی یا پیش صایلیر . فرانسه ده کی تیاترو وادیاتنک
هدفی خلقی دوشوندیره بیلیمکدر . خلق تیاترودن چیقارکن
مؤلفک کندیسنه کوسترمک ایسته دیکی یولاری ونده لیرینی بر
آز دوشونه جک اولورسه ، اک بویوک استفاده بی آله ایده بیلیمش
دییمکدر .

شهر امانتک صوک یاپدینی پروژه ده بر شهر تیاتروسی
تشکیلات موجوددر ..

امانت بو تشکیلاتی یاپادن اول ، تیاترودن بحق آکلیه
بیلین ، دوشونه بیلین بر هیئتک طوبلاناسنه چالیشمایدر . .
کوریلیرورکه تیاتروده ایلک مهم رولی اوینیان مؤلفدر . بزم
کی تیاترولردن فضله استفاده ایتمه سی لازم کان بر ملت ،
وقتی آدپته وودویلرک قهقهه لری آراسنده کپیره جک اولورسه ،
تیاترو ادبی بر صنعتدن زیاده ، اکنبه و ذوق کوشه سی اولور .

یقه جق : ۲۷ اغتوس ۹۲۶

صکمت شوقی

شرق

۱ آکلات بکا ، کل باغیه سی کوردکی دیکنسز ؟
کل رنکلی یوزک بتلی ده کوکسک نه به بنسز ؟
بر کیزی آتش وار یاقیور کوکاهی سنسز ؟
کل رنکلی یوزک بتلی ده کوکسک نه به بنسز ؟

عمر برالدیه

کلر آچیلدی باد صبا باددن مثال ؛

آلمش تماش کله هوا رنک اشتغال ؛

قلماز نهان فتور ایله اسدکجه روزگار ،

کویا پری کل اییدیور باغچه دن فرار .

کلر وار عشق وناز ایله مفتون آسمان ؛

مست ریحق نور و بهار ایله مش زین .

کلر وار آتشین ، صاری ، اسمر ، آچیق بیاض ؛

کلر وار ایلدور شب هجرانه اعتراض ؛

بیلیم که بویله کللری کورمشمی اصفهان ،

ایران ، اومهد کل ، اوقدیم ارض حسن وآن ؟

شیرازی وار ؛ عدن کیی بر چارباغی وار .. !

ساقیلرنده نشئه می ، میلرنده کل ،

دلبرلرک النده شرابک یرنده کل ؛

فغفور کاسه لرده ایدز عرض احتشام

طرز عجم نقشلری کلرله آلدی نام ...

بر بوی مسکر آچدی بوکلر بلندشان ؛

کورمشمی بویله کللری چارباغ اصفهان ؟ ..

دولسون پیاله لر ازلی بر ریحق ایله ؛

ایتسون کذار ساقیلر اورتونوب توله ...

صهبای کل دوداقلری تسخیره باشلا سین ؛

بابل شکار هجر اولارق دالده آغلا سین ؛

آچسین تماش باد ایله یاقوت غنچه لر ؛

اولسون اسیر عطری اوسیا ح منتظر ؛

بیلیم که بویله کللری کورمشمی اصفهان ،

ایران اومهد کل ، اوقدیم ارض حسن وآن ... !

فاطمه مزین

